

Juli 2023

JAARGANG 1

NUMMER 2

Zomer!

De Spindotter

In deze tweede samenwerking-Spindotter; enkele excursie-verslagen, een eigen mening, een column over deformatie en nog meer!

De besturen

IVN Dordrecht		
voorzitter	Peggy Tanis	voorzitteriundordrecht@gmail.com
secretaris	Tineke Jacobi	secretariaatiundordrecht@gmail.com postadres: Gravensingel 107 3319 ES Dordrecht
penningmeester en ledenadministratie	Peter van der Eijnden	penningmeesteriundordrecht@gmail.com
algemeen lid	Leo Jansen	loe.jansen@gmail.com
Webpagina: www.iun.nl/dordrecht - Bank (IBAN): NL73 INGB0005 2337 96 t.n.v. IVN Dordrecht te Dordrecht		
KNNV Drechtsteden		
voorzitter	Theo Muusse	theoormuusse@gmail.com
secretaris	Hein Ruiters (ad interim)	secretaris@drechtsteden.knnu.nl
penningmeester	Ruud Dorst	penningmeester@drechtsteden.knnu.nl
ledenadministratie	Ruud Dorst	ledenadministratie@drechtsteden.knnu.nl
algemeen lid	We zijn op zoek naar iemand!	
webmaster	Jan Zellmann	webmaster@drechtsteden.knnu.nl
Secretariaat KNNV Drechtsteden, KuK: 24417034 - Adres: Hein Ruiters, Merwekade 84, 3311 TH Dordrecht, E-mail: secretaris@drechtsteden.knnu.nl - Webpagina: www.knnu.nl/drechtsteden		

Contactpersonen voor IVN-activiteiten en meer

Aanvraag wandelingen Dordwijk, Declaraties, Contributies	Peter van der Eijnden	excursiesiundordrecht21@gmail.com penningmeesteriundordrecht@gmail.com
Gidsencoördinator, Publieksexcursies	Joyce Himbrecht	joyce@himbrecht.nl
Digitale Routes	We zijn op zoek naar mensen!	Mail naar Corinne: cbouma44@gmail.com
Jeugdactiviteiten Dordrecht	Leo Jansen Peter van den Eijnden (Jeugdgroep Juno 13+)	loejansen@gmail.com peterudeijnden@kpnmail.nl
Jeugdactiviteiten Zwijndrecht	Chantal Verstappen	ckverstappengmail.com
Ledenexcursies	Hans Kalis Irene Kamp Inge Castelijns	hans.kalis@gmail.com irenekamp57@gmail.com imcastelijns@hotmail.com
Website, persberichten	Marian van de Haterd	iunprdordrecht@gmail.com
Instagram, facebook	Dieke Morks	dieke.37@gmail.com
Spindotter design	We zijn op zoek naar iemand!	Waargenomen door de voorzitters
Communicatie en PR	We zijn op zoek naar iemand!	waargenomen door voorzitter en secretaris
Vogel Werkgroep	Leo Nennie May Verstappen	verstappen.mpj@gmail.com

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Woorden vooraf.....	3
Eigen mening.....	4
Hemelvaart weekend IVN.....	5
Ledenexcursie Zouweboezem.....	8
Excursie Dordste Kil.....	9
Hobbydeformatie.....	10
Libellenexcursie bij de lezing.....	11
Excursie Voorne.....	12
Foto's gezocht en lente foto's.....	14
Ledenavond nachtulinders.....	18
Kort nieuws.....	19
Einde van deze Spindotter.....	23

Van de voorzitters

Lieve leden,

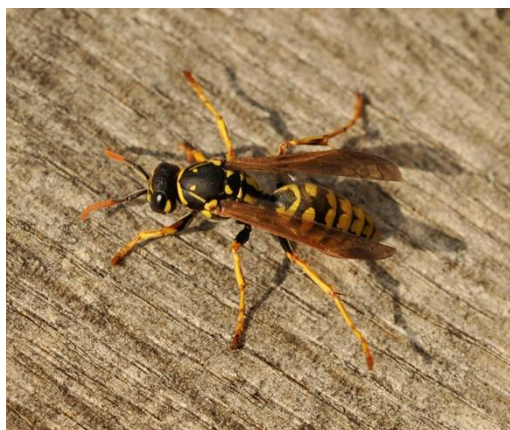
De zomer is ineens volop begonnen in juni, gelegenheid voor lange fietstochten, zwemmen in meertjes of kanalen en verstoppertje spelen achter manshoog opgegroeide waterplanten. Tijd alweer om het seizoen af te sluiten. We hebben succesvol de IVN Groene Basis cursus en de Vogel cursus afgerond en een prachtig Hemelvaart weekend gehad. De kinderactiviteiten werden weer goed bezocht. We hebben meegedaan aan het tweede Biodiversiteitsweekend, het is mooi te constateren dat dit nu een vast onderdeel op de Dordtse groene kalender is geworden. We verheugen ons dat mensen toenemende belangstelling voor de natuur en toon spreiden en graag dingen leren, maar we moeten natuurlijk ook zorgen dat we ook in de toekomst voldoende actieve mensen hebben die de cursussen, kinderactiviteiten en excursies kunnen verzorgen. Verdieping van de kennis en vervolgtraining zijn belangrijke zaken, zo hebben een aantal gidsen meegedaan aan een EHBO cursus. Ook zijn IVN/KNNV gesprekspartners met de gemeente als het gaat om de plannen van het nieuwe Stadspark, kapbeleid en vergroening van de stad. Hier is een lange adem voor nodig. Wie hier graag een steentje aan bijdraagt kan contact opnemen met de voorzitter(s). Bijdragen aan ons mooie clubblad blijven natuurlijk welkom.

Het voorjaar is werkelijk als een lange zonsopkomst aan de natuur voorbij geflitst. Eerst lekker veel regen (ja, ja, in april) en daarna de langste droge periode ooit. Met veel zon en veel hoge temperaturen. En heel veel mooie dingen die we hebben kunnen meemaken. Een aantal excursies kunnen jullie hier nalezen, mocht je niet meer weten wat we allemaal konden waarnemen. De KNNV week van de Biodiversiteit heeft onder andere een gezellige en soortenrijke libellenexcursie opgeleverd. En in juni was de excursie die aan de orchideeën lezing vastzat een succes geworden met enkele fraaie soorten. Maar ja, dat lees je zelf wel.

We wensen jullie een mooie, actieve zomer en hopen jullie snel weer te zien.

Theo en Peggy

De foto op de voorplaat is van Theo Muusse en is een Geulekte witsnuitlibel van de Voorne excursie.

Eigen mening: 380 kV hoogspanningsleiding niet over de Biesbosch!

Stroom. Elektriciteit. We gebruiken het steeds meer. De toename naar stroom kan het aanbod niet aan. En dus moeten er hoogspanningsleidingen bij. Met alle nadelige gevolgen van dien. Het vervelende van het geheel is dat de natuur helemaal niet veel stroom gebruikt. Maar de natuur is wel een gewillig slachtoffer. Want iedere burgemeester begint te piepen wanneer het nieuwe tracé over zijn of haar grondgebied wordt bedacht. Dus wat doe je dan als slappe Tennet zijnde. Je zoekt lekker een route over de natuur. Die klagen niet. En natuurbeschermers wimpel je af. Met termen als maatschappelijke noodzaak en onoverkomelijk. Nou, maatschappelijke noodzaak kan ook worden beuredigd om ons fraaie Nationaal park heen.

Oke, 1 stap terug. Voor 6 juli 2023 kunnen zienswijzen ingediend worden op de Nota Reikwijdte en Doelbereik over de nieuwe verbinding van een 380 kilovolt leiding tussen Zuid-Holland en Noord-Brabant. Deze leiding is een back-up voor de bestaande leidingen. Wat er hier staat is dus niet de volledige waarheid: [Hoogspanningsverbinding 380 kV Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayenstein \(rvo.nl\)](https://www.rvo.nl/nieuws/2023/07/06/hoogspanningsverbinding-380-kv-geertruidenberg-krimpen-aan-den-ijssel-of-crayenstein)

Er zijn een aantal partijen die een zienswijze indienen zoals Staatsbosbeheer, de Natuur en Vogelwacht Dordrecht, Vogelbescherming en de provincies. Maar wellicht nog meer. De KNNV Drechtsteden beraadt zich erover of zij ook een eigen zienswijze indienen of aanhaken bij andere partijen. Vooralsnog is het opvallend dat van de tien voorgestelde mogelijkheden en 9 over de Biesbosch gaan en de tiende door hetzelfde afgekraakt er net langs gaat. Ik mag hopen dat de partijen die hierover gaan de onlangs uitgekomen NDA over de Biesbosch hebben gelezen en vooral het commentaar van de Ecologische Autoriteit. Daarin wordt benadrukt dat het echt niet zo goed gaat met de doelen die gesteld zijn voor ons UNESCO erfgoed. Maar liefst 12 van de 44 soorten waarvoor ons N2000 gebied aan de lat staat doet het niet goed.

Daarnaast is het maar de vraag hoeveel nut deze leiding gaat hebben, wanneer je alle reclame nu hoort over de waterstof transitie. Best kans dat die in 2023, als de leiding af moet zijn, de overhand heeft gekregen...

Ik hoop dat we goed nadenken voordat we een extra negatieve impact op ons favoriete relax gebied gaan uitstorten.

Theo Muusse

Hemelvaart weekend IVN

Hennie Stege

In Hellevoetsluis, in Hellevoetsluis, daar was dit Hemelvaart weekend veel ureemd gespuis, Waaronder de IVN Dordrecht.

Een aantal leden kwamen met het automobiel, iets wat de andere groep minder beviel.

Zij kwamen per fiets, gesteund door de wind?! Wat ik ondanks dat toch een hele prestatie vind.

Wat was er te doen? Wat was er aan de hand? Men zou gaan 'slenteren' daar door het land.

Alleen dat? O nee, o nee, iedereen bracht van allerlei spullen mee:

Een 'tent' om te slapen, wat chips en drank, wat ander gezond eten, niet voor op de bank.

Een fototoestel, een verrekijker, een boek en een pet, een slaapzak, toilettas en ook nog een bed.

Eerst was ieder druk met z'n eigen gedoetje.

"Eh...wat doe jij hier? Wat moet je?"

"Ik kom mij voorstellen, ik ben nieuw, voor het eerst."

"Weet je zeker dat je de lijst met namen beheerst?"

"Kom maar zitten. Wil je koffie of thee?"

Oh, heb jij geen stroom, maar wel een oplader mee.
Geen punt, komt goed leg maar hier aan het net,
Morgen bij een ander, dan is deze door mijzelf bezet.”
“Om 10.00 uur morgen allemaal paraat!” Zegt de kampeider, die altijd keurig op tijd opstaat.
Behalve bij de excursie naar het Quackjeswater, toen kwam hij zijn bed uit, pas uren later.
Volgzaam als schapen gaan de IVNers op pad.
Voor de een wat te langzaam, voor de ander te hard.
Toch was ieder op tijd voor de eerste ronde, men wilde niets missen, dat vond men zonde.
“ Is dit vogeltje een Boompieper of een Duin-, misschien wel een Pieper uit iemand zijn tuin.
Zouden de nakomers al zijn gearriveerd? Hopelijk staan ze niet verkeerd.
Ja hoor, ‘s avonds is ieder present en gaat zich verzamelen voor iemand zijn tent.
Er worden contacten hernieuwd of gelegd. Knuffels gegeven en aardige woorden gezegd.
Pannen geleend door een dappere vrouw, die het liefste alles zelf regelen zou.
Aangeschoven bij elkaars warme dis, wel vegetarisch, dus zonder vlees of vis.
Die avond knepen er twee IVNers er tussenuit, naar de Silent Disco,
met rode lichtjes en zonder geluid.
De anderen maakten een lange nacht, op vrijdag werd er immers weer veel van hen verwacht:
13 km fietsen, 2 wandelingen, koffie met taart en weer terug.
Heeeee, dat kunnen sommigen wel heel extreem ulug. ;-)
Hebben zij alles wel gezien en gedaan, hebben zij die Dodemansvinger wel zien staan,
Die iemand zomaar van plan was aan te raken, “ HO, NEE, dat kun je niet maken!!!
En ook niemand anders, wees op je hoede, hij is veel giftiger dan je zou vermoeden”.
Bij thuiskomst is er gezellig bezoek, twee oude bekenden met chips en met koek.
We drinken met z’n allen een glaasje bij iemand zijn camperbus.
Heel gezellig, gezamenlijk MAARzonder de eigenaar dus,
Die was gaan eten in het restaurant, komt voor ons terug met zijn toetje in de hand.
De wind is in de avonden behoorlijk koud, dus vroeg naar bed, waarin men zijn warme sokken aan houdt.
Om 5.15 uur
klinkt het reveille: Op naar het Quackjeswater, ben jij erbij?
De rest van de ochtend kan ieder doen wat hij wil. Bij sommige tenten is het dan ook heel erg stil.
Op andere plekken worden acrobatische toeren verricht, vaak best knap, maar soms echt geen gezicht.

Zaterdagmiddag ulinders kijken bij de Tenella plas. Weer een stuk fietsen met brood in de tas.
's Avonds lekker uit eten aan de rand van het Haringuliet bij Aquarius:
vis, vlees, vegetarisch, zonder gluten....maar dat was een klus.
Courgettesoep zonder gluten, hoe maak je dat dan? Nou, gewoon in een 'geleende' pan!
Het was gezellig, de drankjes top en zelfs de sorbets gingen helemaal op.
Terug op de camping ,de temperatuur oké, ieder zijn eigen stoel dus weer mee.
Heel erg laat is het ook die nacht niet geworden, op zondagmorgen moest immers de hele plek weer op orde.
Voordat we naar het gebak met slot koffie konden gaan bleken alle fietsen al gepakt te staan.
Zo kwam een super, uredig, leerzaam, gezellig, zonnig kamp tot een end.
Hartelijk dank organisatoren wat hebben jullie ons hiermee verwend!!!

Ledenexcursie naar de Zouweboezem op 23 april 2023

Dit was de eerste keer dat ik mee ging met een ledenexcursie, maar zeker niet de laatste! Het was fijn om met mensen op stap te zijn die er duidelijk meer van weten dan ik en ook al weet ik niet alle namen meer, ik weet wel dat het allemaal enthousiaste, hartelijke en leuke natuurliefhebbers zijn, waar ik deze middag veel van heb geleerd. Vrijwel meteen aan het begin van onze tocht hoorden en zagen we een aantal putters. Het was het begin van een lange reeks vogels die we veelal hebben gezien, maar soms ook alleen maar gehoord. Al lopend over de dijk - en veel stilstaand om te luisteren en kijken - zagen en hoorden we vooral een aantal rietzangers. Maar ook de rietgors en de snor lieten zich horen en zien. De sprinkhaanzanger liet zich ook horen, zodat het verschil in zang van dat van de snor goed te horen was. Bij het vlonder pad werd de blauwborst gespot, die ik helaas miste, doordat ik zo eigenwijs was om te proberen een rietgors goed op de foto te krijgen. Maar ja, rietvogels zitten nou eenmaal tussen het riet en dat riet staat nooit stil.... Ik geef toch de hoop niet op om ooit eens een mooie, scherpe foto te kunnen maken - en de blauwborst te zien! Vlak voor de vogelkijkplaats zagen we de zwarte stern. Zittend op een bankje werd wat gegeten en gedronken en een aantal mensen ging een ander pad op, want May had ontdekt dat daar een paar staartmezen een nest aan het maken waren. Toen we verder liepen langs het pad, tot aan een houten hekje, waren in de verte in het weiland nog verschillende weidevogels te zien. Ik heb eens opgeschreven welke vogels we allemaal gezien en/of gehoord hebben en dat is een behoorlijke rij geworden. Naast de genoemde vogels zijn ook de cetti's zanger, tjiftjaf, fitis, zwartkop, pimpelmees, merel, uink, groenling, karekiet, buizerd, kiekendief, smelleken, torenvalk, witte kwikstaart, tafeleend, kuifeend, krakeend, meerkoet, waterhoentje, lepelaar, purperreiger, grutto, ooievaar, tureluur, kievit en koekoek waargenomen en nog een aantal soorten ganzen en eenden. Het was een heel geslaagde excursie, vond ik!

Wilma Luitwieler

Excursie naar de Dordtse Kil

Met zeven fanatiekelingen gingen we deze dag, 12 april 2023, naar het westen. De Dordtse Kil stond op het programma. Hoogtepunten op het gebied van flora zijn vier soorten die je hier op ons eiland niet zo vaak ziet. Het zijn Veelkleurig vergeet-mij-nietje, Knolboterbloem, Wit Hongerbloempje en Kleine leeuwenklauw. Het hongerbloempje dankt zijn naam aan een oude wijsheid, waarin gezegd wordt dat deze plant een voorteken is van armoe en hongersnood, wellicht van de grond waarop geboerd werd. Andere soorten die genoteerd werden zijn Ruw vergeet-mij-nietje, Reukgras, Deens lepelblad, Vroegeling, Gewone veldsla, Kroontjeskruid, Reigersbek, Muskuskaasjeskruid. Een overvliegende Slechtvalk was naast een Zwarte roodstaart, Bruine kiekendief, enkele Stormmeeuwen en Futen een deel van de vogelbuit.

Wit hongerbloempje, foto Theo Muisse

Theo Muisse

Hobbydeformatie

Column Wouter Kramer, 29 mei 2023

“Lijster.” Zeg ik tegen mijn tennismaatje naast me op de baan. “Wat?” Vraagt ze strak voor zich uitkijkend op wat komen gaat. “Zanglijster, luister maar naar de herhalingen.” In volstrekte verbazing laat ik haar achter terwijl ik met een welgemikte forehand de partij naar ons toe trek.

Als we even later op het terras van ons complex een alcoholische versnapering tot ons nemen op de overwinning vraagt ze: “Wat zei jij nou eigenlijk bij die laatste bal?” “Oh, ik hoorde een zanglijster achter ons zingen en ik kan het dan inmiddels niet meer laten om dat te benoemen. Zelfs in het heetst van de strijd kan ik het niet meer loslaten, het is waarschijnlijk langs jou heen gegaan in je concentratie op het spel maar ik heb ook de roodborst, de heggemus en de tjiftjaf genoemd! Als je nu goed luistert hoor je de merel inmiddels zijn avondlied aanheffen.” “Verdomd, nu hoor ik het ook” zegt een tegenstander van ons en we zijn met z’n allen even stil om te luisteren. Ik geef nog wat herkenning tips die ik zelf gebruik, maar de aandacht verslapt en het gaat binnen no time weer over de afgelopen partij.

Ons tennispark grenst aan diepe tuinen in een oud wijkje van Dordrecht en ik hoor dan achter me allerlei vogels hun territorium afbakenen. Sinds ik natuurgids ben en lid van de vogelwerkgroep gaat het delen van deze kennis automatisch. Een fenomeen dat in de familie overigens al veel langer bekend was. Voor sommige familieleden is het een zegen dat ik mijn ei nu bij andere mensen kwijt kan en niet zo nodig meer alleen bij hen! Het gebeurt nu inmiddels wel eens dat er wordt gewandeld en er andere zaken de revue passeren dan alleen maar natuur weetjes. Het benoemen is meteen ook een training voor mezelf, tuinvogelgeluiden herken ik nu redelijk maar rietvogels zijn een nieuwe uitdaging, zeker van degenen die ook nog eens andere vogels imiteren. Langzaam maar zeker gaat het vooruit. Gelukkig hebben de generaties voor ons heel veel vogels naar hun roep of zang vernoemd, dat blijkt met wat fantasie nu verdraaid handig. Ik heb overigens een brede interesse en nieuwsgierigheid dus het blijft niet bij vogels alleen. Ook plantjes en insecten hebben inmiddels mijn bovenmatige aandacht. Diep respect heb ik voor de mensen die zonder aarzeling naam, geslacht, fase, type, ondersoort en Latijnse naam kunnen oplepelen. Het begint mij soms te duizelen en aan het twijfelen te maken. Gelukkig zijn er deelnemers die na een natuurwandeling met mij als gids tegen me zeggen dat ik er wel veel verstand van heb. Dat geeft de burger genoeg moed om vol zelfvertrouwen me weer te mengen onder de kenners.

Een passie van mij zijn wilde Europese orchideeën. Ik heb stad en land afgezocht naar deze mysterieuze geheimschrijvers. De schoonheid van deze planten zit niet alleen in het uiterlijk maar ook in de manier waarop ze zich voortplanten en verspreiden. Tevens zijn het indicatoren voor een goede biodiversiteit. Nu mag ik mee met een echte kenner en gaan we onderzoek verrichten naar eventuele nieuwe soorten nachtorchissen. Ik vind het geweldig en ook spannend. Hopelijk kan ik iets bijdragen, want ik bezig alleen maar hobbydeformatie.

Excursie Libellen kijken

Afgelopen 27 mei was dan eindelijk de excursie die hoorde bij de libellen lezing van afgelopen winter. Een mooie koppeling met de KNNV Biodiversiteitsweek.

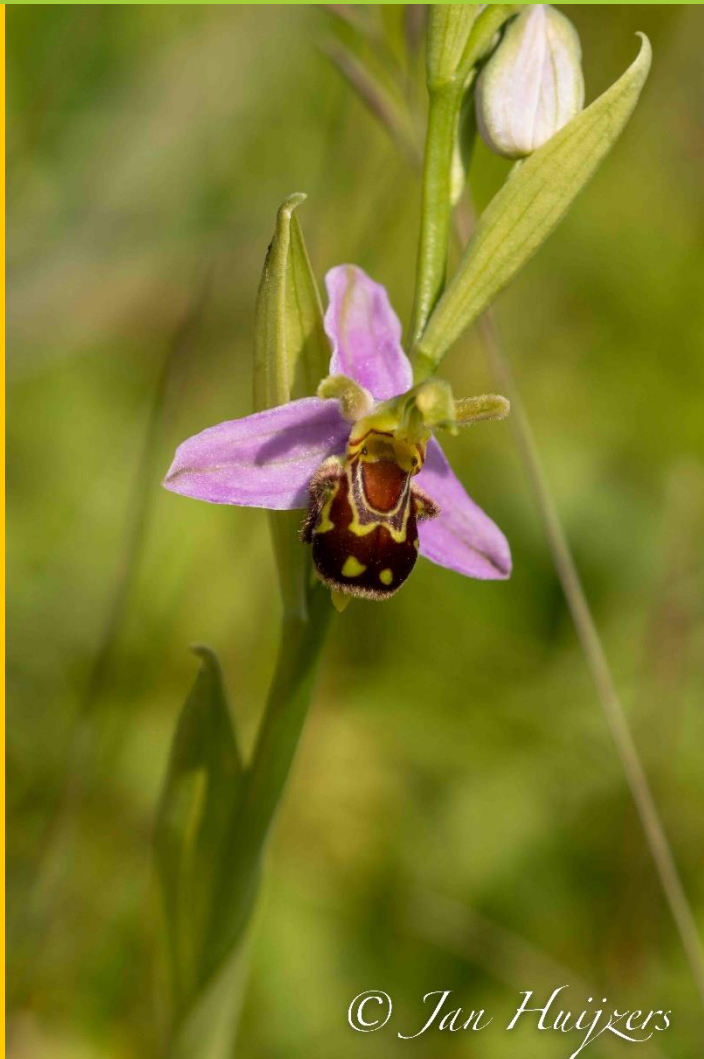
Met een leuk gezelschap onder aanvoering van onder andere Theo zijn we naar de Nieuwe Dordtse Biesbosch gegaan om te kijken welke libellen daar te vinden zijn. Nou, dat was door de wind niet eens zo heel makkelijk. We moesten het hebben van kleine, luwe hoekjes waar de fraaie insecten zich schuilhielden tegen de wind. Maar daar speelden we op in dus we kregen er al aardig wat in de kijker. Lantaarntje, Tengere grasjuffer, Variabele waterjuffer, Gewone oeverlibel, die lukten al vrij snel. Toen het wat warmer werd kwamen ook Grote keizerlibel en Vierulek tevoorschijn. Die met die knalrode oogjes zijn natuurlijk Grote roodoogjuffers. De leden kregen voor de meeste soorten gelukkig meerdere kansen om ze goed in beeld te krijgen en om de kenmerken te zien. Dat is altijd wel fijn. Aan planten zaggen we onder andere fraaie Paarse morgensterren.

Na een paar uur gingen we verkassen naar de noordelijke Elzen. Daar was het compleet feest. In de luwte van de bomen regende het libellen met mooie aantallen van Vroege glazenmaker, Glassnijder, Grote keizerlibel, Platbuiik, Bruine korenbout, Vierulek, Gewone oeverlibel en veel juffers als Variabele waterjuffer, Lantaarntje en Grote roodoogjuffer. Leuk was dat er flink wat rustig bleven wachten tot ze op de foto stonden. Fijn. Ik bedank alle deelnemers voor hun enthousiasme!

Theo Muusse

Excursie 7 juni 2023 naar Voorne

© Jan Huijzers

© Jan Huijzers

Bijenorchis en Bokkenorchis, een deel van de oogst van de excursie. Foto's Jan Huijzers.

Het is woensdag 7 juni. Stralend weer. We verzamelen achter het station, waar we door de bouwput niet verder komen dan de bocht. Met zijn tweeën rijden we naar de Tenellaplas bij Oostvoorne. Dit verbouwde, fraaie bezoekerscentrum van het Zuid-Hollands Landschap heeft ernaast een mooie orchideeëntuin die vrij te bezichtigen is. De opkomst valt met 7 deelnemers niet tegen voor een doordeweekse excursie. Hier het verslag van Susan.

Het werd een dag die ik niet snel zal vergeten. !! Na uitleg van dhr Muusse over het ontstaan van het gebied, genieten we van de rijke flora in deze heemtuin. Nu was ik hier met Hemelvaart kamp ook geweest. Maar de orchideeën die toen bloeiden waren verdord, verdwenen. (Harlekijn, Soldaatje, Aapjesorchis) Een reeks voor mij nieuwe orchideeën komen in het vizier met uitleg van Theo en IG. De meeste orchissen hebben een voorkeur voor kalkhoudende bodem. De meeste Orchissen hier zijn van het geslacht Dactylorhiza. Zo heeft de Grote muggenorchis geen tekening op de lip. De Bosorchis heeft weer een lange middenlob aan de onderlip. We vinden de Bergnachtorchis, (met lang spoor) en Grote Keuerorchis, Brede Orchis en Rietorchis. De Vleeskleurige Orchis (incarnata) heeft de bladeren voorbij de bloemtros. Ik vind ze moeilijk om uit elkaar te houden. Vooral om dat Orchissen snel hybridiseren, kruisen met elkaar waardoor er eindeloos veel varianten

ontstaan. Een enkel Rood Bosuogeltje en Hondskruid. Daarnaast waren er nog meer prachtige planten te bewonderen, zoals Geel Zonneroosje, Graslalie, Teer Guichelheil, Koningskaars, en gele Morgenster. En het is ook grassentijd, dus werd het Trilgras besproken, Bergdrauik, zachte Drauik, Groot trilgras, zachte Haver. Daarna een rondje gelopen langs de plas, hier melden de libellen zich. De Grote roodoogjuffer, Vierulek, Geulekte Witsnuitlibel, Platbuik, Azuurwaterjuffer, Smaragdlibel. Tangpantserjuffer. De Smaragdlibel bleef rustig zitten, en Theodoor pakte hem bij de vleugels om deze goed te bekijken. Daarna vloog hij urolijk weg.

Op de vijver dreef Waterranonkel en Krabbescheer. We kwamen bij een veldje met Lelietjes van Dalen. We werden gewaarschuwd voor de Dodemansvingers, een plant die een dodelijk gif bevat. Als hier iemand mee om zeep wordt gebracht, laat dit geen sporen na. !! Na dit verhaal kreeg men behoefte om iets te nuttigen, wel gegarandeerd gifrij. Maar de paar honderd meter naar het terras duurde wel weer een half uur omdat er nog zoveel te bekijken viel. Bij de uitleg van IG over de orchideeën, hoorde je de hersenen van de gepensioneerden kraken. Maar iedereen was enthousiast over een beetje geheugentraining.

Na de pauze ging het richting Heveringen, op zoek naar de Veldparelmoerulinder, die ik met Hemelvaartweekend goed kon bekijken. Het duurde even voordat deze verscheen. Op zoek naar de ulinder splitste ik me af van de groep en had zo een prachtige ontmoeting met een ree. We keken minutenlang naar elkaar Toen ik mijn hand bewoog voor de foto, ging ze er vandoor. De Veldparelmoerulindertjes die verschenen zagen er wel wat versleten uit. Daarnaast vertoonde ook het Bruin Blauwtje, Icarusblauwtje, Kleine Vuurulinder zich.

Hierna kwam de verrassing, onze excursieleider zei dat hij koers ging zetten naar Goeree-Overflakkee en sprong in zijn auto. De groep keek elkaar verwaasd aan, Goeree, waar lag dat ook weer? Ten noorden van de Tennelaplas of ten zuiden? En welke dam moeten we dan over? Vervolgens ging het konuooi de Haringulietbrug over en in onze auto fantaseerden we over de prachtige natuurgebieden aldaar. Maar nu stopten we bij een benzinstation langs de drukke N57. Had er iemand autopech? Wat een rare plek om te stoppen? We bleven stokstijf in onze auto's zitten. Daar stond IG in het veldje te springen. Het wemelde er van de Bijenorchissen !!! Onvoorstelbaar !! En 100 meter verderop was nog zo'n veldje vol, Rietorchissen, Vleeskleurige orchissen en alle kruisingen hiervan.

De bijenorchis valt met haar bloem meteen op, ziet eruit als een "bij". Zo trekt deze orchis bijen aan, die in de bloem kruipen en zo helpen bij de bestuiving. Nectar krijgt de bij echter niet. Ze wordt gefopt !! En weer ging het konuooi verder, een smal weggetje langs het Grevelingenmeer, wat ik van mijn fietstochtje kende. Hier stonden een groep Bokkenorchissen !! De kers op de taart !! Zie de foto, een langgerekte bloeiwijze. Sommigen lagen op hun buik in het gras om de beruchte onaangename "bokkenlucht" te ruiken. Het was inmiddels 15.00 uur en we besloten weer naar Dordrecht te rijden in de hoop de files voor te zijn.

Ik wil iedereen hierbij bedanken voor de gezellige en leerzame dag. En vooral Theodoor en IG voor hun uitleg. En Jan voor alle mooie foto's die hij met ons gedeeld heeft. Ik heb nog een hoop te bestuderen, je moet daarmee jong beginnen, dus begin ik maar alvast.

Susan

Foto's gezocht

Om ons gezamenlijke kwartaalblad nog mooier, maar vooral ook afwisselend te houden zijn we op zoek naar leuke, fraaie, gekke, interessante foto's. Zowel de voorkant als de achterkant en alles ertussen in. Kom maar op met je kiekjes waarvan wij graag ook willen genieten. Heb je iets voor ons? Stuur ze door naar ons, dank!

Tangpantserjuffer, Voorne, 7 juni 2023, Theo Muusse

Heb je stiekem het idee dat je een leuke en originele kijk hebt op vormgeving? Kom ons team versterken want we zoeken nog een Spindotter Design medewerker. Kunnen we samen de volgende in elkaar zetten!

Theo Muusse en Peggy Tanis

Afscheid van de warme en droge lente van 2023.

Zwervende pantserjuffer, Voorne, 7 juni 2023, Theo Muusse

Hondskruid, Voorne, 7 juni 2023, Theo Muusse

Bosorchis, Voorne, 7 juni 2023, Theo Muusse

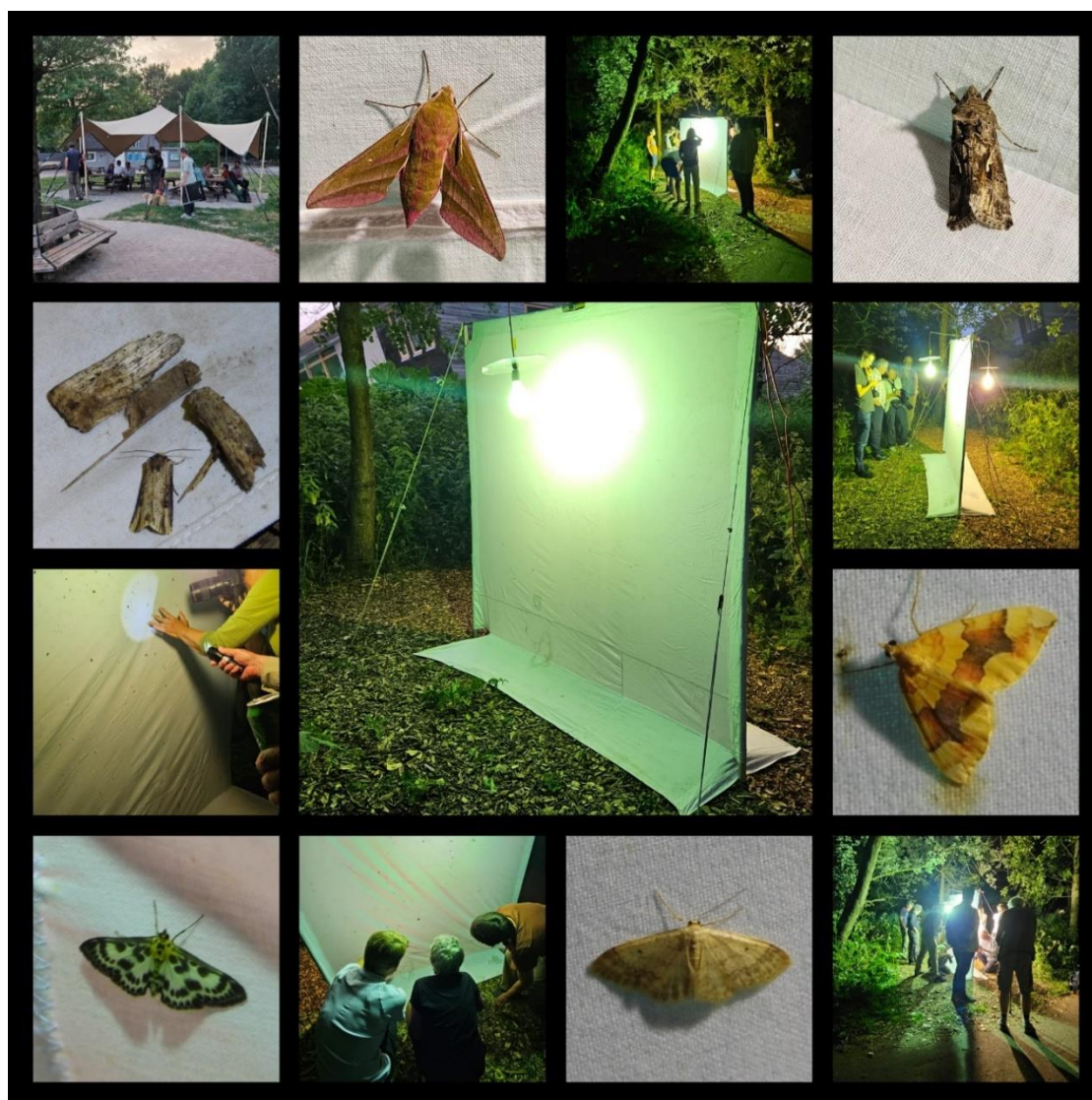
Ledenavond Nachtulinders

Het leek wel een filmavond over buitenaardse wezens, met een wit scherm opgehangen en speciale lampen bij het Klimbos van het Biesbosch Centrum waar we op 19 juni s avonds kwamen voor de Ledenavond nachtulinders.

Zeker de meest relaxte ledenavond , met een tafel met drankjes en hapjes binnen handbereik en voldoende ruimte om met elkaar te kletsen. Joep van den Heuvel die al vanaf zijn 12 e bezig is met deze prachtige wezentjes gaf ons uitleg. Naarmate de avond vorderde, streken er steeds meer bijzondere nachtulinders en andere insecten neer op het laken. Je moet wel met je neus bovenop zodat je de eventuele geveerde voelsprietten goed kunt zien. Ze kunnen er goed mee ruiken en ze komen graag af op fruit en alcohol, dus dat glaasje wijn erbij is echt een noodzaak...

Dieke heeft er een prachtige compilatie van gemaakt.

Voor herhaling vatbaar! En er zijn wel meer dan 1900 soorten, dus we hebben wel even te gaan!

Hier wat kort nieuws

EHBO in de natuur

Tineke Jacobi

Maar liefst acht IVN-gidsen volgden samen met Weizigt-vrijwilligers op woensdag 22 april een uitgebreide EHBO-cursus die speciaal toegespitst was op activiteiten in de natuur. De cursus begon om 10.00 uur en pas om 16.00 uur waren we klaar. EHBO-docente Yvonne Mud inventariseerde eerst uitgebreid welke vragen er bij ons leefden: we noemden onder meer bijensteken, hoornaarsteken, tekenbeten, verwondingen, flauwvallen, onwel worden, verslikking/verstikking, wanneer 112, welke spullen moet je bij je hebben als gids. Daarna gingen we oefenen. KNNV-lid Anneke speelde heel aanstekelijk en realistisch voor slachtoffer. Alle onderwerpen werden behandeld. Gidsen wordt geadviseerd water bij zich te hebben, energierepen en een klein zakje chips en een EHBO-set. De Hema verkoopt goede en goedkope sets, compleet met een goud-zilver-isolatieleden en een verbandschaar. Gidsen mogen deze set aanschaffen en het bonnetje inleveren bij onze penningmeester Peter van der Eijnden.

Werkgroepen IVN Dordrecht

Dat we werkgroepen hebben binnen IVN Dordrecht is natuurlijk al bekend maar wie binnen het bestuur contactpersoon zijn per werkgroep wilden we hier even toelichten.

Werkgroep	Coordinator	Contactpersoon Bestuur
Vogelwerkgroep	Leo Nennie/May Verstappen	Peter van der Eijnden
Gidsengroep	Joyce Himbrechts	Tineke Jacobi
PR	Marian ud Haterd	Tineke Jacobi
Scharrelkids Dordrecht	Rein Kusters	Leo Janssen
Scharrelkids Zwijndrecht	Geno Verstappen	Peter van der Eijnden
Hemelvaartweekend	Eline de Jonge	Peggy Tanis
Ledenexcursies	Irene Kamp	Peggy Tanis
Spindotter	Peggy Tanis	Peggy Tanis

De contactpersoon neemt niet altijd actief deel aan de werkgroep, maar is aanspreekpunt voor eventuele knelpunten en zorgt dat de coördinatie van de verschillende activiteiten en de PR goed verloopt. Werkgroepen zijn superbelangrijk voor het IVN, het is speciaal voor nieuwe leden een goede plek om actief te worden in het IVN, meer te leren en mensen te leren kennen. De doorstroom van nieuwe leden voor de werkgroepen verloopt echter nog niet zo goed en daarom willen na de zomer een speciale bijeenkomst organiseren om hier wat aan te doen.

Misschien zijn er ook ideeën voor nieuwe werkgroepen, dat horen we graag van jullie!

Peggy Tanis

Moestuïneren met kids in Weizigt.

Op 1 april is het moestuïneren weer begonnen in ons stukje tuin in Weizigt. Kinderen van 6 tot 12 jaar leren hoe de groenten nu eigenlijk op ons bord terecht komen en dat het natuurlijk veel lekkerder is als je het zelf hebt gezaaid en verzorgd, op natuurlijke wijze zonder kunstmest of bestrijdingsmiddelen. We hebben gekeken naar hoe bollen en knollen de winter overleven, en hoe aardappelen uitlopen. Verder wroeten we naar pissebedden en regenwormen en leren hoe belangrijk die zijn voor een goede, vruchtbare bodem. Ook welke wilde planten waar wel en niet gewenst zijn. Inmiddels is het volgende al gezaaid en gezet: aardappels, uitjes, bieslook, mais, kapucijners, tuinbonen, radijs, sla, bietjes en ieder een eigen zonnebloem.

Houd het in de gaten!

Groene Basis cursus

Het was een prachtige avond op 16 juni met overschietende zwaluwen in de Nieuwe Dordtse Biesbosch waar onder enthousiaste leiding van onze gidsen Harry en Jeannette de cursisten van de Groene Basis cursus de afsluitende excursie hadden. Na de lessen en excursies over bomen, zoogdieren, bodem, insecten, vogels, planten, waterdiertjes en landschap en natuurbeheer kwam het allemaal samen in dit mooie gebied. Dat verdiende een feestelijke afsluiting.

Biodiversiteitsweekend gemeente Dordrecht

Compilatie van de Nachtegaal wandeling in de Elzen die om 6 uur begon. Gemaakt door Dieke Mors.

We zijn hiermee aan het einde gekomen van deze editie van De Spindotter. Tot snel!